Ang mga Alituntunin at ang mga Magandang Asal sa Islam

Inihanda ng:

Zulfi Foreigner's Guidance Office

Inilimbag ng:
Deputy of Ministry for Publication and Islamic Research
1434 Hijri

ح وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد، ١٤٢٧ هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

أحكام وآداب إسلامية .- الرياض، ١٤٢٧هـ

٧٦ ص؛ ١٢ × ١٧ سم.

ردمك: ٧-٥٨٧-٢٩-٩٩٦٠

(النص باللغة الفلبينية)

١- الآداب الإسلامية

أ - العنـــوان

ديوي ٢١٢ ١٤٢٧/٥٦٧٧

رقم الإيداع: ١٤٢٧/٥٦٧٧

ردمك: ٧-٥٨٧-٢٩-٩٩٦٠

الطبعة الثامنة

١٤٣٤ هـ

أحكام وآداب إسلامية

Ang mga Alituntunin at ang mga Magandang Asal sa Islam

1. Ang Katapatan at Takot kay Allah

Sinabi ni Allah:

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ

"Walang ipinag-utos sa kanila kundi sambahin nila si Allah, nang wagas na inuukol sa Kanya ang pagsamba..." (98:5)

Sinabi pa Niya:

قُلِ اللَّهَ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي

"Sabihin mo: "Si Allah ay sinasamba ko nang tapat at Siya lamang ang aking sinusunod." (39:14)

Sinabi pa Niya:

قُلْ إِنْ تُخْفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ اللَّهُ

"Sabihin mo: "Kung itago man ninyo ang inyong mga nasa dibdib o ihayag ninyo ito, nalalaman pa rin ito ni Allah, ..." (3:29)

Sinabi pa Niya:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ

"Tunay na kay Allah ay walang maitatago sa Kanya na anuman, sa lupa man ni sa langit." (3:5)

Ayon sa sinabi ni 'Umar ibnu al-Khaṯṯāb (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsabi: **'Ang mga gawa ay nakabatay lamang sa mga layunin at ang bawat tao ay gagantimpalaan lamang ayon sa kanyang nilayon. Kaya ang sinumang lumikas[1] alang-alang kay Allah at sa Kanyang Sugo, ang kanyang paglikas ay para kay Allah at sa Kanyang Sugo. At ang sinumang lumikas alang-alang sa makamundong bagay upang ito ay makamit o alang-alang sa isang babae upang ito ay mapangasawa, ang kanyang paglikas ay batay sa kanyang nilayon.'** "

[1] Ang paglikas, o hijrah sa wikang Arabe, sa Islam ay ang paglipat mula sa lupain ng mga di-Muslim papunta sa lupain ng mga Muslim.

Ayon kay Abū Hurayrah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: "**Ang pinakamapalad sa mga taong tatanggap ng aking Pamamagitan sa araw ng paghuhukom ay ang nagsabi ng Lā Ilāha Illallāh (Walang totoong Diyos kundi si Allah) nang tapat sa kanyang puso.**"

Ayon sa sinabi ni Abū Hurayrah (RA): "Nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): '**Tunay na si Allah ay hindi tumitingin sa inyong mga anyo at inyong mga yaman, subalit tumitingin Siya sa mga puso ninyo at inyong mga gawa.**' "

Ayon kay Abū Dharr (RA), ayon sa sinabi ng Sugo ni Allah (SAS): "**Mangilag kang magkasala kay Allah saan ka man naroon. Pasundan mo ang masamang gawa ng mabuting gawa na papawi roon. Pakitunguhan mo ang mga tao ng magandang asal.**"

Ang mga Aral

a. Ang katapatan o wagas na pag-uukol kay Allah ay ang kundisyon upang matanggap

ang mabuting gawa at ang pagpaparami ni Allah ng gantimpala ay nakasalalay rin dito.

b. Si Allah ay walang pangangailangan sa katambal at hindi Niya tatanggapin ang anuman kung hindi tapat na inukol sa Kanya. Nasasaad sa isang Hadīth Qudsī[1] na si Allah ay nagsasabi: **"Ang sinumang gumawa ng isang gawain na nagtambal siya sa Akin, sa pag-uukol nito sa iba bukod pa sa Akin, iiwan Ko siya kasama ng kanyang pagtatambal."**

k. Kailangang magkaroon ng pangingilag na magkasala kay Allah at matakot sa Kanya sa lahat ng sandali yamang walang anumang bagay na nalilingid sa kanya maging sa lupa man o sa langit.

2. Ang Shirk at ang Kabutihan ng Tawhīd

Sinabi ni Allah:

إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ

[1] Ang Hadīth Qudsī o Banal na Hadīth ay salita ni Allah sa kahulugan ngunit ipinahayag sa pamamagitan ng pananalita ni Propeta Muhammad (SAS). Ang Qur'ān ay ang salita ni Allah sa kahulugan at sa pananalita.

"...Tunay na ang Pagtatambal ay talagang mabigat na paglabag sa katarungan." (31:13)
Sinabi pa Niya:

اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

"Tunay na si Allah ay hindi magpapatawad na tambalan Siya ngunit patatawarin Niya ang anumang iba pa roon, sa kaninumang Kanyang nais...." (4:48)

At sinabi pa Niya:

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ

"At talaga ngang naisiwalat sa iyo, at sa mga nauna sa iyo, na talaga namang kung nagtambal ka kay Allah ay talagang mawawalan nga ng kabuluhan ang iyong gawa at ikaw ay talagang mapapabilang nga sa mga talunan." (39:65)

Sinabi ni Allah:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

"At hindi Ko nilikha ang jinni at ang tao bagkus upang sambahin nila Ako." (51:56)

At sinabi pa Niya:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

"At talaga ngang nagpadala Kami sa bawat lipunan ng sugo na nagsasabi: 'Sambahin ninyo si Allah at iwaksi ninyo ang diyos-diyusan.'..." (16:36)

Ayon sa sinabi ni Jābir (RA): "Nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **'Ang sinumang makatagpo si Allah nang hindi niya Ito tinatambalan ng anuman, papasok siya sa Paraiso. At ang sinumang makatagpo si Allah nang tinatambalan niya Ito ng anuman, papasok siya sa Impiyerno."**

Ayon kay Abū Hurayrah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Pangilagan ninyo ang pitong makapagpapahamak na kasalanan." Nagsabi sila: "O Sugo ni Allah, at ano po ang mga ito?" Sinabi niya: "Ang pagtatambal kay Allah,..."**

Ayon sa sinabi ni Mu'ādh ibnu Jabal (RA): "Noong ako ay angkas ng Propeta (SAS) sa isang asno siya ay nagsabi: **'O Mu'ādh, nalalaman mo ba kung ano ang karapatan ni Allah sa mga tao at kung ano ang karapatan ng mga tao kay Allah?'** Sinabi ko: 'Si Allah po at ang Sugo Niya ang higit nakaaalam.' Nagsabi siya: **'Karapatan ni Allah sa mga tao na sambahin nila Siya at hindi sila magtatambal sa kanya ng anuman, at karapatan naman ng mga tao kay Allah na hindi Niya parurusahan ang sinumang hindi nagtatambal sa Kanya ng anuman....**"

Ang mga Aral

a. Ang Shirk ay mapanganib at hindi ito mapapatawad kung hindi pagsisihan sapagkat hindi ito katulad ng ibang mga kasalanan na maaaring mapatawad kung hindi nanaisin ni Allah.

b. Ang sinumang mamatay sa kasalanang Shirk ay nawalan na ng saysay at kabuluhan ang kanyang gawa. Ang Shirk ay dahilan

din ng pananatili ng isang tao sa Impiyerno magpakailan man.

k. Ang kabutihan ng Tawhīd. Ito ang dahilan kung kaya nilikha ang jinni at tao. Ito rin ay isa sa pinakamalaking dahilan ng pagpasok sa Paraiso at ang isang dahilan ng kaligtasan sa Impiyerno.

3. Ang Panganib ng Pagpapakitang-tao at Ito ay Bahagi ng Shirk

Sinabi ni Allah:

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

"Kaya kasawian sa mga nagdarasal, na sa kanilang pagdarasal ay pabaya, at silang nagpapakitang-tao, at nagkakait ng munting kabutihang-loob." (107:4-7)

Ayon sa sinabi ni Abu Sa'īd ibnu Fuḏālah (RA): " Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: **'Kapag tinipon na ni Allah ang mga nauna at mga nahuli (ang sangkatauhan) sa araw ng pagkabuhay na muli, sa araw na walang pag-aalinlangan**

hinggil dito, may mananawagan na isang tagapanawagan [na magsasabi:] Ang sinumang sa kanyang gawa ay nagtambal kay Allah ng isa man, hilingin niya ang kanyang gantimpala sa isang iyon; sapagkat tunay na si Allah sa pagtatambal ay ang awal pangangailangan sa lahat ng itinatambal.' "

Ayon sa sinabi ni Abu Sa'īd Al-Khudrī (RA): "Dumating sa amin ang Sugo ni Allah (SAS) samantalang kami ay nag-uusap tungkol sa **al-Masīh ad-Dajjal**[1]. At nagsabi siya (SAS): **'Hindi ba't nais ninyong ipagbigay-alam ko sa inyo ang higit na mapanganib para sa inyo kaysa sa al-Masīh ad-Dajjal?'** Nagsabi kami: 'Opo, Sugo ni Allah.' Nagsabi siya: **'Ang Tagong Shirk: na tatayo ang isang tao upang magdasal at pagagandahin niya ang kanyang pagdarasal dahil nakikita niya ang pagmamasid ng tao sa kanya."**

Ang mga Aral

[1] Bulaang Kristo

a. Ang pagbabanta laban sa pagpapakitang-tao at ang mahigpit na babala laban dito kalakip ang mariing banta laban sa mga nagpapakitang-tao.

b. Ang tao ay maaaring makagawa ng pagpapakitang tao nang hindi niya namamalayan.

k. Ang gawa ng nagpapakitang-tao ay ibabalik sa kanya at hindi tanggap.

d. Ang pangamba ng Propeta (SAS) na ang kanyang mga Kasama ay magkasala ng pagkakasalang pagpapakitang-tao, gayon sila ang pinakamainam na nilikha matapos ang mga propeta, ay nagpapahiwatig kung gaano kapanganib ang pagpapakitang-tao.

4. Ang Panalangin

Sinabi ni Allah:

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

“At nagsabi ang inyong Panginoon: 'Dumalangin kayo sa Akin, tutugunin Ko kayo;'...” (40:60)

Sinabi pa Niya:

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ

“At kapag tinanong ka ng Aking mga lingkod hinggil sa Akin ay sabihin mo: “Tunay na Ako ay malapit: tinutugon Ko ang panalangin ng nananalangin kapag nanalangin siya sa Akin; kaya dinggin nila Ako at sumampalataya sila sa Akin, nang harinawa sila ay magabayan.” (2:186)

At sinabi pa Niya:

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ

“Manalangin kayo sa inyong Panginoon nang may kababaang-loob at palihim. Tunay na hindi Niya iniibig ang nagmamalabis.” (7:55)

Ayon kay Nu‘man ibnu Bashīr (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Ang panalangin ay pagsamba."**

Ayon kay Abū Hurayrah (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: **"Ang pinakamalapit na sandali ng tao sa kanyang Panginoon ay habang siya ay nakapatirapa; kaya damihan ninyo ang panalangin [habang nakapatirapa]."**

Ayon sa sinabi ni ‘Ā'ishah (RA): **"Ang Sugo ni Allah (SAS) ay nalulugod sa mga maikli ngunit malaman na panalangin at inaayawan niya ang iba bukod dito."**

Ayon kay ‘Ubādah ibnu a<u>s</u>-<u>S</u>āmit (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: **"Walang lingkod na Muslim na nananalangin ng isang panalangin na hindi ibibigay ni Allah sa kanya ang kanyang hinihingi, o ilalaan ni Allah sa kanya para sa Kabilang-buhay ang higit na mainam kaysa roon, o hahadlangan Niya sa kanya ang isang masamang bagay na katulad niyon, hangga't hindi siya nana-**

nalangin ng ikapagkakasala o ikapuputol ng ugnayan sa kamag-anak."

Ayon pa rin 'Ubādah ibnu as-Sāmit (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsasabi: **"Ang panalangin ng isang Muslim para sa kanyang kapatid (sa Islam) nang hindi nito nababatid ay didinggin. Sa tabi ng kanyang ulo ay may isang anghel na nakatalaga. Sa tuwing mananalangin siya ng mabuti para sa kanyang kapatid, nagsasabi ang nakatalagang anghel ng: 'Amen; at sumaiyo ang katulad ng ipinanalangin mo.' "**

Ang mga Aral

a. Ang panalangin ay pagsambang hindi ipinahihintulot na ibaling sa iba pa bukod kay Allah. Ang sinumang magbaling nito sa iba pa bukod kay Allah ay nagtambal sa Kanya. Dapat malaman na ang panalangin ay may dakilang kalagayan yayamang itinuring ito ng Sugo (SAS) na pagsamba o ang pinakadakilang saligan ng pagsamba.

b. Kaibig-ibig na hinaan ang tinig sa panalangin at kaibig-ibig din na manalangin ng mga maikli ngunit malaman na pangungusap: panalanging puno ng kahulugan sa kakaunting mga salita.

k. Ang babala laban sa pananalangin laban sa kanyang sarili o kanyang pag-aari o kanyang kaanak.

d. Ang pagiging kaibig-ibig na ipanalangin ang mga kapatid na Muslim nang hindi nila nababatid.

e. Na kapag nananalangin ang isang tao, hindi nangangahulugang matutupad kaagad ang kanyang hinihiling. Maaaring ilayo sa kanya ang isang masamang bagay na katulad ng ipinanalangin niyang ibigay sa kanya o ang katuparan ng kanyang panalangin ay ilalaan sa kanya para sa Kabilang-buhay at saka ibibigay sa araw na iyon na lalo niyang kailangan.

5. Ang Kaalaman

Sinabi ni Allah:

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

"... Sabihin mo: "Nagkakapantay ba ang mga nakaaalam at ang mga hindi nakaaalam?..." (39:9)

Sinabi pa Niya:

يَرْفَعِ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ

"...itataas ni Allah ang mga antas ng mga sumampalataya mula sa inyo at ang mga binigyan ng kaalaman. ..." (58:11)

Sinabi pa Niya:

وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

"...at sabihin mo: "Panginoon ko, dagdagan Mo po ako ng kaalaman." (20:114)

At sinabi pa Niya:

إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ

"...Ang tanging tunay na natatakot kay Allah mula sa Kanyang mga lingkod ay ang mga maalam..." (35:28)

Ayon sa sinabi ni Mu'awiyah (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: "**Ang sinumang ninais ni Allah sa kanya ang kabutihan, ipauunawa Niya rito ang Relihiyon.**"

Ayon kay Anas (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: "**Ang sinumang magturo ng isang karunungan ay magkakamit siya ng katulad ng gantimpala ng gumawa ayon dito nang hindi nababawasan ng anuman ang gantimpala ng gumagawa.**"

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): "**Kapag namatay ang anak ni Adam (ang tao), mapuputol ang kanyang gawa maliban sa tatlo: kawanggawa na tuloy-tuloy, o kaalamang napa-pakinabangan, o matuwid na anak na nananalangin para sa kanya.**"

Ayon kay Sahl ibnu Sa'd (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: "**...sumpa man kay Allah, na kung patnubayan ni Allah sa pamamagitan mo ang isang tao ay higit na**

mainam para sa iyo kaysa sa [magmay-ari ng] ng mga mamahaling kamelyo.[1]"

Ayon kay 'Abdullāh ibnu 'Amr ibni al-Āss (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Iparating ninyo ang tungkol sa akin, kahit isang talata lamang ng Qur'ān."**

Ang mga Aral

a. Inilahad sa mga talata ng Qur'ān at mga Hadīth na nabanggit ang kahalagahan ng kaalaman at ng may mga kaalaman, na ang pagkakaroon ng pag-unawa sa Relihiyon ay patunay ng pagnanais ni Allah ng kabutihan sa isang tao, at ang paghahanap ng kaalaman ay isa sa mga dahilan ng pagpasok sa Paraiso.

b. Ang laki ng gantimpala sa pagtuturo sa mga tao, pagpatnubay sa kanila sa kabutihan, pagpaparating sa kanila ng kaalaman kahit

[1] Ito ang itinuturing ng mga Arabe noon na pinakamahal na ari-arian kaya ito ang ihinalimbawa ng Sugo (SAS); hindi ibig sabihing ito na ang pinakamahal sa lahat.

kaunti lamang, at ito ay nakapagdudulot ng kapakinabangan sa tao kahit patay na siya.

k. Ang paghahanap ng karunungan ay mas mainam pa sa mga pagsambang hindi sapilitan gampanan.

d. Maging masigasig na palakihing matuwid ang mga bata.

6. Ang Pag-uutos ng Kabutihan at ang Pagbabawal ng Kasamaan

Sinabi ni Allah:

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

"Kayo ay pinakamainam na kalipunang inilabas para sa mga tao: ipinag-uutos ninyo ang mabuti at ipinagbabawal ninyo ang masama, at sumasampalataya kayo kay Allah." (3:110)

Sinabi pa Niya:

وَلْتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

"Magkaroon mula sa inyo ng kalipunang nag-aanyaya sa mabuti, nag-uutos ng kabutihan at nagbabawal ng masama. Sila ang mga matagumpay." (3:104)

Ayon sa sinabi ni Abu Sa'īd Al-Khudrī (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah na nagsabi: **'Ang sinuman sa inyong makakita ng masama ay baguhin niya ito sa pamamagitan ng kanyang kamay. Ngunit kung hindi niya makaya ay sa pamamagitan ng kanyang dila. Ngunit kung hindi pa rin niya makaya ay sa pamamagitan ng kanyang puso, subalit iyan ang pinaka-mahinang pananampalataya."**

Ayon kay Hudhayfah (RA), ayon sa sinabi ng Propeta (SAS): **"Sumpa man sa Kanya na ang aking kaluluwa ay nasa Kanyang mga kamay, talagang dapat ipag-utos nga ninyo ang mabuti at talagang dapat ipagbawal nga ninyo ang masama dahil kung hindi ay talagang malapit na, na si Allah ay magpapadala na sa inyo ng parusang mula sa**

Kanya, at pagkatapos kung mananalangin kayo sa Kanya ay hindi na Niya kayo diringgin."

Ayon sa sinabi ni Abu Bakr as-Siddīq (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: **'Tunay na ang mga tao kapag nakakita sila ng lumalabag sa katarungan at hindi nila sinupil ito, halos sama-sama silang papatawan ni Allah ng kaparusahang buhat sa Kanya."**

Ang mga Aral

a. Ang pag-uutos ng mabuti at ang pagbawal ng masama ay dahilan ng tagumpay.

b. Ang sinumang makakita ng masama, tungkulin niyang baguhin iyon ayon sa kanyang kakayahan.

k. Ang pagpigil sa masama sa pamamagitan ng kamay (lakas) ay tungkulin ng sinumang nagtataglay ng kapagyarihan gaya ng ama sa kanyang tahanan, o ng isang pinuno o ng sinumang itinalaga niya upang kumatawan sa kanya.

d. Ang pagtatakwil sa masama ay humihiling na kamuhian at layuan ang nakasasama.

e. Ang pagtalikod sa pag-uutos ng mabuti at pagbawal ng masama ay isang dahilan kung bakit nahahadlangang matugon ang panalangin at ito ay isa ring dahilan ng pagpapataw ng kaparusahan mula kay Allah.

7. **Ang Wastong Paraan ng Pag-uutos ng mabuti at Pagbawal ng masama**

Sinabi ni Allah:

ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ

"Mag-anyaya ka sa landas ng iyong Panginoon sa pamamagitan ng karunungan at magaling na pangangaral, at makipagtalo kayo sa kanila sa paraang pinaka-magaling...." (16:125)

Sinabi pa Niya:

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ

"At dahil sa awa buhat kay Allah, naging banayad ka sa kanila. At kung ikaw ay naging mabagsik na matigas ang puso, nagsilayuan na sana sila sa iyong paligid." (3:159)

Ayon sa sinabi ni 'Ā'ishah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"Tunay na si Allah ay mabait at ibig Niya ang kabaitan sa lahat ng bagay."**

Ayon pa rin sa sinabi ni 'Ā'ishah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Tunay na ang kabaitan kapag nasa isang bagay ay pinagaganda nito iyon, at kapag inalis ay pinapapangit nito iyon."**

Ayon sa sinabi ni Jarīr ibnu 'Abdullāh (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: **'Ang sinumang pinagkakaitan ng kabaitan ay pinagkakaitan siya ng lahat ng kabutihan."**

Ang mga Aral

a. Ang paghimok sa kabaitan at paggamit ng dunong sa pag-aanyaya sa Islam, pag-uutos ng mabuti at pagbabawal ng masama.

b. Ang paggamit ng kabagsikan sa mga tao ay maaaring maging dahilan ng hindi nila pagtanggap sa katotohanan.

8. Ang Pagiging Mabuti sa mga Magulang

Sinabi ni Allah:

وَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا

"At nagtagubilin Kami ng maganda sa tao kaugnay sa kanyang mga magulang...." (29:8)

Sinabi pa Niya:

وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبْلُغَنَّ
عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا
وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا

"At iniatas ng iyong Panginoon na wala kayong sasambahin kundi Siya, at sa mga magulang ay gumawa ng magaling. Kung umabot nga sa iyong piling ang katandaan ng isa sa kanila o silang dalawa ay huwag kang magsabi sa kanila ng pabalang na salita at huwag mo silang bulyawan, datapuwa't ay magsabi ka sa kanila ng marangal na salita." (17:23)

Sinabi pa Niya:

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي
عَامَيْنِ أَنِ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ

"At nagtagubilin Kami sa tao kaugnay sa kanyang mga magulang —dinala siya ng kanyang ina sa sinapupunan na nanghina nang nanghina at ang pag-awat sa kanya ay umaabot sa dalawang taon—magpasalamat ka sa Akin at sa iyong mga magulang...." (31:14)

Ayon sa sinabi ni 'Abdullāh ibnu Mas'ūd (RA): "Tinanong ko ang Propeta (SAS) kung anong gawain ang pinakamainam. Nagsabi siya: '**Ang pagdarasal sa takdang oras nito.**' Nagsabi

ako: 'Pagkatapos ay ano pa po?' Nagsabi siya: **'Ang pag-gawa ng mabuti sa mga magulang.'** Nagsabi muli ako: 'Pagkatapos ay ano pa po?' Nagsabi muli siya: **'Ang pakikibaka sa Landas ni Allah."**

Ayon sa sinabi ni Abū Hurayrah (RA): "May dumating na isang lalaki sa Sugo ni Allah at nagsabi ito: 'O Sugo ni Allah, sino po sa mga tao ang higit na karapat-dapat sa magandang pakikitungo ko? Nagsabi siya (SAS): **'Ang iyong ina.'** Nagsabi ito: 'Pagkatapos ay sino pa po?' Nagsabi muli siya (SAS): **'Ang iyong ina.'** Nagsabi muli ito: 'Pagkatapos ay sino pa po?' Nagsabi muli siya (SAS): **'Ang iyong ina.'** Nagsabi muli ito: 'Pagkatapos ay sino pa po?' Nagsabi siya (SAS): **'Ang iyong ama."**

Ang mga Aral

a. Ang pagpaparangal ng Islam sa mga magulang, at ang pag-uutos nito na tumalima sa mga magulang at maging masigasig sa paggawa ng mabuti sa kanila.

b. Ang pinaka-ibig ni Allah sa lahat ng mga gawain matapos ang pagdarasal sa takdang oras nito ay ang paggawa ng mabuti sa mga magulang.

k. Ang mariing babala laban sa pagsuway sa mga magulang, laban sa magaspang sa pakikipag-usap sa kanila, at laban sa pagdadabog sa kanila.

d. Ang pagtatalakay sa mataas ng kalagayan ng ina: na siya ay uunahin kaysa sa ama sa pagtalima at sa pag-uukol ng kabutihan.

9. Ang Kagandahang Asal

Sinabi ni Allah:

وَإِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ

"Tunay na ikaw Muhammad ay nasa dakilang antas ng kaasalan." (68:4)

Sinabi pa Niya:

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ

"At dahil sa awa buhat kay Allah, naging banayad ka sa kanila. At kung ikaw ay naging mabagsik na matigas ang puso, nagsilayuan na sana sila sa iyong paligid." (3:159)

Ayon kay Abu Dardā' (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Wala nang bagay na higit pang mabigat sa timbangan ng tao sa araw ng paghuhukom kaysa sa kagandahang- asal. At tunay na si Allah ay namumuhi sa mahalay na nagsasalita ng masama."**

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA): "Tinanong ang Sugo (SAS) kung ano ang pinakamadalas na nagpapapasok sa mga tao sa Paraiso kaya nagsabi Siya (SAS): **'Ang pangingilag magkasala kay Allah at kagandahang-asal."**

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"Ang pinakaganap sa mga mananampalataya sa pana- nampalataya ay ang pinakamagaling sa kanila sa kaasalan, at ang pinakamabuti sa**

inyo ay ang pinakamabuti sa inyo sa kanilang mga may-bahay."

Ayon sa sinabi ni 'Ā'ishah (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsabi: **'Tunay na ang mananampalataya ay makakaabot sa pamamagitan ng kanyang magandang asal sa antas ng taong parating nagdarasal at parating nag-aayuno."**

Ang mga Aral

a. Ang paglalahad ng kagandahang asal ng Sugo (SAS).

b. Ang kahalagahan at ang mataas na kalagayan ng kagandahang asal, at ito ay isang dahilan ng pagpasok ng tao sa paraiso at ng pag-angat ng kanyang mga antas. Ang mga gawa ay titimbangin sa araw ng pagtutuuos at ang pinakamabigat na bagay sa timbangan ng isang Muslim ay ang kanyang taqwā (pangingilag na magkasala kay Allah) at ang kagandahang asal niya.

k. Ang paghimok ng Islam sa kagandahan sa salita at gawa, at ang pagbibigay-babala nito laban sa kahalayan sa salita at gawa.

d. Ang kahalagahan ng magandang pagsasama ng mag-asawa.

e. Na ang pananampalataya ay nadadagdagan sa pamamagitan ng pagtalima kay Allah at nababawasan sa pagsuway sa Kanya.

10. Ang Kahinahunan at Kabaitan

Sinabi ni Allah:

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ
لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ

"At dahil sa awa buhat kay Allah, naging banayad ka sa kanila. At kung ikaw ay naging mabagsik na matigas ang puso, nagsilayuan na sana sila sa iyong paligid." (3:159)

Ayon sa sinabi ni 'Ā'ishah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"Tunay na si Allah ay mabait at iniibig Niya ang kabaitan sa lahat ng bagay."**

Ayon sa sinabi ni ibnu 'Abbās (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS) kay Ashajj Abdulqays (RA): **"Tunay na may taglay kang dalawang katangiang naiibigan ni Allah: ang pagtitimpi at ang kahinahunan."**

Ayon kay 'Ā'ishah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Tunay na ang kabaitan kapag nasa isang bagay ay pinagaganda nito iyon, at kapag inalis ay pinapapangit nito iyon."**

Ayon sa sinabi Jarīr ibnu 'Abdullāh (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: **'Ang sinumang pinagkakaitan ng kabaitan ay pinagkakaitan siya ng lahat ng kabutihan."**

Ang mga Aral

a. Ang pagkaibig ni Allah sa kabaitan at ang kabaitan ay isang dahilan ng pagpapalapit ng ng biyaya.

b. Na ang ilan sa mga ugali ng mga mapupunta sa Paraiso ay ang kaluwagan at ang kabaitan sa pakikitungo sa kapwa.

k. Ang kahalagahan ng kahinahunan at ang babala laban sa galit.

11. Ang Awa

Ang sabi ni Allah hinggil sa Kanyang Propetang si Muhammad (SAS):

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ

"Tunay ngang may dumating na sa inyo na isang Sugo mula sa inyong mga sarili, na mabigat sa kanya ang paghihirap ninyo, na masigasig sa kapakanan ninyo, na mahabagin at maawain sa mga Mananampalataya." (9:128)

Ang sabi naman Niya hinggil sa mga Mananampalataya:

رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ

"...mga maaawain sila isa't isa sa kanila...." (48:29)

Ayon sa sinabi ni Jarīr ibnu 'Abdullāh (RA): "Nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **'Hindi kaaawaan ni Allah ang hindi naaawa sa mga tao."**

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA): "Narinig ko si Abul Qāsim (ang Sugo (SAS)), ang Tapat at ang Pinaniniwalaan, na nagsasabi: **"Walang pinagkakaitan ng awa kundi ang sawing-palad."**

<u>Ang mga Aral</u>

a. Ang pagkamaawain ay isa sa mga katangian ng mga mananampalataya.

b. Ang pagkamaawain sa mga tao ay isa sa mga dahilan ng pagpasok sa Awa ni Allah.

k. Ang pagkaalis ng awa sa puso ay tanda ng kasawiang-palad ng isang tao.

12. Ang Pagbabawal sa Paglabag sa Katarungan

Sinabi ni Allah:

مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ

"...Ang mga lumalabag sa katarungan ay mawawalan ng matalik na kaibigan ni tagapamagitang matatalima." (40:18)

Ayon kay Abu Dharr (RA), ayon sa isinasalaysay ng Propeta (SAS) hinggil kay Allah na Siya ay nagsabi: **"O mga lingkod Ko, tunay na ipinagbawal ko sa Aking sarili ang paglabag sa katarungan at ginawa Ko itong bawal sa pagitan ninyo, kaya naman huwag kayong lumabag sa katarungan...."**

Ayon kay Jābir (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: **"Pangilagan ninyo ang paglabag sa katarungan sapagkat ang paglabag sa katarungan ay mga kadiliman sa araw ng pagkabuhay na muli...."**

Ayon kay Mu'ādh ibnu Jabal (RA), batay sa Hadīth nang ipinadala siya sa Yemen, ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: **"Pangilagan mo ang panalangin ng isang nagawan ng kawalang-katarungan sapagkat walang hadlang sa pagitan nito (panalangin niya) at ni Allah."**

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Ang sinumang may paglabag sa katarungan na nagawa sa kanyang kapwa: sa karangalan nito o sa ano pa man iyon ay humingi siya ng kapatawaran dito bago dumating ang araw na wala nang Dinar ni Dirham. Kung siya ay may matuwid na gawa, kukunin ito sa kanya ayon sa katumbas ng nagawa niyang paglabag sa katarungan. Ngunit kung wala siyang mga mabuting gawa, kukuha mula sa mga masamang gawa ng kanyang inapi at ipapapasan sa kanya."**

Ang mga Aral

a. Ang pagbabawal sa pang-aapi at ang babala laban dito.

b. Ang tindi ng nakalaang parusa sa lumabag sa katarungan sa mundo at sa Kabilang-buhay.

k. Ang panalangin ng isang nagawan ng kawalang-katarungan ay dinidinig laban sa gumawa ng kawalang-katarungan sa kanya.

13. Ang Kabanalan ng Buhay ng Muslim

Sinabi ni Allah:

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا

"Ang sinumang pumatay nang sadya sa isang mananampalataya, ang ganti sa kanya ay Impiyerno upang manatili roon. Nagalit si Allah sa kanya, isinumpa siya Nito, at pinaghandaan na siya Nito ng mabigat na parusa." (4:93)

Ayon sa sinabi ni 'Abdullāh ibnu Mas'ūd (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"Ang unang kasalanan na hahatulan sa mga tao sa araw ng pagkabuhay na muli ay ang kaugnay sa pagpatay."**

Ayon kay ‘Abdullāh ibnu ‘Amr (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: **“Talagang ang paglaho ng mundo ay higit na magaan kay Allah kaysa pagpatay sa taong Muslim.”**

Ang mga Aral

a. Ang mariing babala laban sa pagpatay sa isang Muslim at ang pagtatalakay sa laki ng kabanalan ng buhay ng isang Muslim para kay Allah.

b. Ang unang hahatulan sa mga tao sa araw ng paghuhukom ay ang mga pagpatay dahil sa bigat ng kasalanan ng paggawa ng mga ito.

k. Ang ganti sa isang mamamatay-tao ay kamatayan at sa kabilang-buhay ay ang pananatili sa Impiyerno.

14. Ang Karapatan ng Muslim

Sinabi ni Allah:

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

“Ang mga mananampalataya ay magkakapatid;...” (49:10)

Ayon sa sinabi ni Abū Mūsā (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): "**Ang mananampalataya sa kapwa mananampalataya ay katulad ng isang gusali—pinatatatag nila ang isa't isa.**"

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): "**Ang Muslim ay kapatid ng kapwa Muslim. Hindi niya pinagtataksilan ito, hindi niya pinagsisinungalingan ito, at hindi niya iniiwan ito sa alanganin. Ang lahat ng nasa Muslim ay ipinagbabawal sa kapwa Muslim [na lapastanganin] : ang kanyang karangalan, ang kanyang pag-aari, at ang kanyang buhay. Ang pangingilag sa pagkakasala ay narito [sa puso]. Sapat na kasamaan para sa isang tao na hamakin niya ang kanyang kapwa Muslim.**"

Ayon kay Anas (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: "**Hindi sumasampalataya ang sinuman sa inyo hangga't hindi niya iibigin para sa kanyang kapatid ang iniibig niya para sa kanyang sarili.**"

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"Ang sinumang mag-alis sa isang Muslim ng isang kapighatian, mag-aalis si Allah sa kanya ng isang kapighatian mula sa mga kapighatian sa araw ng Pagkabuhay na muli; ang sinumang magpaginhawa sa isang nahihirapan, pagiginhawahin siya ni Allah sa Mundo at sa Kabilang-buhay; ang sinumang magtakip sa isang Muslim, pagtatakpan siya ni Allah sa araw ng Pagkabuhay na muli. Si Allah ay handa sa pagtulong sa tao hangga't ang tao ay handa sa pagtulong sa kanyang kapwa...."**

Ang mga Aral

a. Ang mananampalataya ay kapatid ng kapwa mananampalataya, maging ito man ay bata o matanda, namumuno o nasasakupan.

b. Ang paghimok sa mga Muslim na magtulungan at alalayan ang lahat ng nangangailangan ng pag-alalay sa anumang walang kinalaman sa pagsuway kay Allah.

k. Ang kabutihan ng pagtulong sa nangangailangan at ang laki ng gantimpalang inilaan doon ni Allah.

15. Ang Karapatan ng Kapit-bahay

Sinabi ni Allah:

وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنْبِ وَابْنِ السَّبِيلِ

"At sambahin ninyo si Allah at huwag kayong magtambal sa Kanya ng anuman. At sa mga magulang ay gumawa ng magaling, at pati sa mga kamag-anak, mga ulila, mga dukha, kapit-bahay na kamag-anak, kapit-bahay na di-kaanu-ano, kasamahan, dayuhang manlalakbay,..." (4:36)

Ayon kay Abu Hurayrah (RA): "Ang Propeta (SAS) ay nagsabi: '**Sumpa man kay Allah, hindi siya sumasampalataya; sumpa man kay Allah, hindi siya sumasampalataya; sumpa man kay Allah, hindi siya sumasampalataya!**' May nagsabi: 'Sino po, o

Sugo ni Allah?' Nagsabi Siya (SAS): '**Ang taong hindi ligtas ang kanyang kapit-bahay sa kanyang mga panliligalig."**

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Ang sinumang sumasampalataya kay Allah at sa Kabilang-buhay ay huwag niyang pinsalain ang kanyang kapit-bahay. At ang sinumang sumasampalataya kay Allah at sa Kabilang-buhay ay parangalan niya ang kanyang panauhin. At ang sinumang suma-sampalataya kay Allah at sa Kabilang-buhay ay magsalita ng mabuti o manahimik."**

Ang mga Aral

a. Ang paghimok at pagbibigay-diin sa paggawa ng mabuti sa mga kapit-bahay at ang hindi paggawa ng kapinsalaan sa kanila.

b. Na bahagi ng kaganapan ng pana-nampalataya ng isang Muslim ay ang paggawa niya ng mabuti sa kapit-bahay

niya at pagpigil niyang magawan ito ng kapinsalaan kahit ito ay isang di-Muslim.

16. Ang Pagiging Mapanganib ng Dila

Sinabi ni Allah:

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ

"Wala siyang binibigkas na salita kung hindi mayroon sa kanyang nakabantay na nakahanda na magtala." (50:18)

Sinabi pa Niya:

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا

"At huwag mong sundan ang anumang wala kang kaalaman hinggil dito. Tunay na ang pandinig, ang paningin, at ang puso — ang bawat isa sa mga iyon ay pananagutin." (17:36)

Ayon sa sinabi ni Mūsā al-'Ash'arī (RA): "Nagsabi ako: 'O Sugo ni Allah, alin sa mga Muslim ang pinakamainam?' Nagsabi siya

(SAS): '**Ang sinumang ligtas ang [kapwa] Muslim sa kanyang dila at kamay.**"

Ayon sa sinabi ni Sahl ibnu Sa'd (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): "**Ang sinumang magtiyak sa akin [na hindi gagamitin sa ipinagbabawal] ang nasa pagitan ng kanyang bigote't balbas (dila), at ang nasa pagitan ng kanyang dalawang hita (ari), titiyakin ko rin sa kanya ang Paraiso.**"

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), narinig niyang ang Propeta (SAS) na nagsasabi: "**Tunay na ang tao ay talagang makapagsalita ng salitang hindi niya muna pinag-isipan ito [kung ito ay tama o mali] na matitisod siya sa pamamagitan nito sa Impiyerno na ang lalim ay higit na malayo kaysa sa pagitan ng silangan at kanluran.**"

Ang mga Aral

a. Ang panganib ng dila at ang tungkuling pag-ingatan ito, at ang tao ay maaaring matisod sa Impiyerno dahil sa isang salitang walang ingat niyang sinabi. Ang

pagsasalita na hindi ayon sa pagtalima kay Allah ay isa sa mga dahilan ng pagpasok ng tao sa Impiyerno at ang pag-iingat sa pagsasalita ang isa rin sa mga dahilan ng pagpasok sa Paraiso. Ang pagkakamali ng maraming mga tao ay sanhi ng walang ingat nilang pagbibitaw ng mga salitang walang kabuluhan.

b. Ang tao ay pananagutin sa mga sinabi at mga ginawa niya, at ang pinakamapanganib sa katawan ng tao ay ang dila at ang ari (sex).

17. Ang Pagbabawal sa Panlilibak

Sinabi ni Allah:

وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ

"At huwag libakin ng ilan sa inyo ang iba sa inyo. May isa ba sa inyo na iibiging kainin ang laman ng kanyang kapatid na patay? Kasusuklaman ninyo ito." (49:12)

Ayon kay Abū Hurayrah (RA): "Ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: **'Nalalaman ba ninyo kung ano ang panlilibak?'** Nagsabi sila: 'Si Allah at ang Kanyang Sugo ay higit na nakaaalam.' Nagsabi siya (SAS): **'Ang pagbanggit mo sa iyong kapwa ng hinggil sa anumang kasusuklaman niya [na marinig].'** May nagsabi: 'Ano po naman ang tingin ninyo kung taglay ng kapwa kong iyon ang aking sinasabi?' Nagsabi siya: **'Kung taglay niya ang sinasabi mo ay nilibak mo na nga siya; at kung hindi niya taglay ang sinasabi mo, siniraang-puri mo na nga siya."**

Ayon sa sinabi ni 'Ā'ishah (RA): "Nagsabi ako sa Propeta (SAS): 'Sapat na iyo si Safīyah na ganito at ganoon (Ang ibig niyang sabihin ay pandak si Safīyah.).' Kaya nagsabi siya (SAS): **'Talaga ngang nakapagsabi ka ng isang salitang kung inihalo sa tubig ng dagat ay talagang binago niyon sana ito."**

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: "**...Ang lahat ng nasa Muslim: ang kanyang karangalan, ang**

kanyang pag-aari, at ang kanyang buhay ay hindi dapat lapastanganin...."

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: "... **At ang sinumang sumasampalataya kay Allah at sa Kabilang-buhay ay magsalita ng mabuti o manahimik."**

Ayon kay Abū Dardā' (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Ang sinumang magsanggalang sa karangalan ng kanyang kapwa, sasanggahan ni Allah ang kanyang mukha sa Apoy sa araw ng Pagkabuhay na muli."**

Ang mga Aral

a. Ang pagbabawal sa panlilibak, na ito ay isa sa mga malalaking kasalanan, at ang pagiging matindi ng parusa sa manlilibak.

b. Ang pagbanggit sa isang tao hinggil sa bagay na kasusuklaman niyang marinig ay isang panlilibak na ipinagbabawal, kahit pa man iyon ay nagtataglay ng katotohanan.

k. Ang tungkuling pagsabihan at pigilan ang nanlilibak sa kanyang panlilibak, ang pagbabawal sa pakikinig sa panlilibak, at ang kabutihan 'ng pagsasanggalang sa karangalan ng kapwa Muslim upang sasanggahan din ni Allah ang mukha sa Apoy sa araw ng Pagkabuhay na muli.

d. Na ang panlilibak ay maaaring sa pamamagitan ng pagsasalita o pagpapahiwatig ng kinasusuklaman ng isang tao.

18. Ang Kabutihan ng Katapatan at ang Pagpigil sa Kasinungalingan

Sinabi ni Allah:

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ

"Tanging ang gumagawa-gawa ng kasinungalingan ay ang mga hindi sumasampalataya sa mga tanda ni Allah, at ang mga iyon ang mga sinungaling." (16:105)

Sinabi pa Niya:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

"O mga sumampalataya, mangilag kayong magkasala kay Allah at maging kasama kayo ng mga matapat." (9:119)

Sinabi pa Niya:

فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ

"...At kung naging tapat sila kay Allah, talagang ito sana ay naging mabuti para sa kanila." (47:21)

Ayon kay Hasan ibnu 'Alī (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Iwan mo ang nagbibigay-aalinlangan sa iyo at kunin mo ang hindi nagbibigay-aalinlangan sa iyo, sapagkat ang katapatan ay kapanatagan at ang kasinungalingan ay pag-aalinlangan."**

Ayon sa sinabi ni 'Abdullāh ibnu Mas'ūd (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"Tunay na ang katapatan ay nauuwi sa kabutihan, at ang kabutihan ay nauuwi sa Paraiso. Ang tao**

na talagang nagsasabi ng totoo at nagsisikap na magsabi ng totoo hanggang sa maitala siya kay Allah na isang tapat. Tunay na ang pagsisinungaling ay nauuwi sa kabuktutan at ang kabuktutan ay nauuwi sa Impiyerno. Ang isang tao na talagang nagsisinungaling at nagsisikap na magsinungaling hanggang sa siya ay maitala kay Allah na isang sinungaling."

Ayon kay 'Abdūllah ibnu 'Umar (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"May apat [na katangiang] ang sinumang nasa kanya ang mga ito ay naging ganap na mapagkunwari; at ang sinumang nasa kanya ang isang katangian mula sa mga ito ay nasa kanya na ang isang katangian ng mapagkunwari maliban kung iiwan niya ito: kapag pinagkatiwalaan siya ay nagtataksil siya; kapag nagsalita siya ay nagsisinungaling siya; kapag nangako siya ay nagtatalusira[1] siya; at kapag nakipagtalo siya ay nagsasalita siya nang marahas."**

[1] Sumisira sa pangako

Ang mga Aral

a. Ang babala laban sa pagsisinungaling, na ito ay isa sa mga katangian ng mga mapagkunwari, at ang pagiging matindi ng pagdurusa ng sinumang nagkakalat ng kasinungalingan sa mga tao.

b. Ito ay nauuwi sa mga pagsuway at ito ay isa rin sa mga dahilan ng pagpasok sa Impiyerno.

k. Ang kabutihan ng katapatan at ang paghimok na maging tapat sa lahat ng bagay.

d. Na ang pagsisinungaling ay isa sa mga tanda ng pagkukunwari.

19. Ang Pagsisisi

Sinabi ni Allah:

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

"...At magbalik-loob kayong lahat na nagsisisi kay Allah, o mga

Mananampalataya, nang harinawa kayo ay magtagumpay." (24:31)

Sinabi pa Niya:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَصُوحًا

"O mga sumampalataya, magbalik-loob kayo kay Allah ng tapat na pagsisisi;" (66:8)

Ayon sa sinabi ni al-Agharr ibnu Yasār al-Muzani (RA), nagsabi ang Sugo (SAS): **"O mga tao magbalik-loob kayo kay Allah nang nagsisi at humingi kayo ng tawad sa Kanya sapagkat tunay na ako nga ay nagbabalik-loob na nagsisisi sa kanya ng isang daang beses isang araw."**

Ayon sa sinabi ni Anas (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"Si Allah ay higit pang masaya sa pagsisisi ng Kanyang lingkod kaysa sa isaman sa inyo na natagpuan ang kanyang kamelyo[1] na nakawala mula sa kanya sa lupain na tigang ng disyerto."**

---

[1] Na may dala ng kanyang pagkain at inumin.

Ayon sa sinabi ni Anas (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"Lahat ng anak ni Adam ay nagkakamali at ang pinakamainam sa mga nagkakamali ay ang mga nagsisisi."**

Ayon kay 'Abdullāh ibnu 'Umar ibni al-Khaṯṯab (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Tunay na si Allah na Makapangyarihan at Maluwalhati, ay tumatanggap ng pagsisi ng Kanyang lingkod hangga't hindi pa ito naghihingalo."**

Ayon kay Abu Mūsa al-Ash'arī (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Inaabot ni Allah ang Kanyang kamay sa gabi upang makapagsisi ang nakagawa ng masama sa maghapon at iniaabot Niya ang Kanyang kamay sa maghapon upang makapagsisi ang nakagawa ng masama sa gabi, hangga't hindi pa sumisikat ang araw sa kanluran[1] nito."**

Ang mga Aral

a. Ang tungkuling magbalik-loob na nagsisisi kay Allah sa lahat ng oras maging ano pa

[1] Ito ay isa sa tanda ng pagsapit ng wakas ng mundo.

man ang kasalanan at maging gaano man ito kalaki. Ito ay isa rin sa mga dahilan ng tagumpay at kaligtasan ng tao.

b. Ang kahalagahan ng pagbabalik-loob na nagsisisi kay Allah, ang lawak ng awa at kagandahang-loob ni Allah at ikinagagalak Niya ang pagsisisi ng isang tao.

k. Bahagi ng kalikasan ng tao ang pagkakamali, subalit tungkulin pa rin niyang pagsisihan at ihingi ng kapatawaran ang kanyang mga pagkakasala.

Ang mga Kundisyon sa Pagsisisi

1. Isa sa mga kundisyon ng pagsisisi ay bago sumapit ang kamatayan at bago maghingalo.

2. Ito ay bago sumikat ang araw sa kanluran nito yayamang sa sandaling iyon ay wala nang kabuluhan ang pagsisisi.

3. Ang sinumang magsisi ng tapat sa kasalanan at pagkatapos ay nagbalik sa kasalanan, ang una niyang pagsisi ay

tanggap pa rin subalit mangangailangan siya ng panibagong pagsisisi.

4. Ang pagtalikod sa kasalanan, ang pagsisi kung bakit pa nagawa ang mga nagdaang pagsuway kay Allah, at pagtitika (matibay na pagpapasya) na hindi na magbabalik sa kasalanan.

20. Ang Pagbati

Sinabi ni Allah:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا

"O mga sumampalataya, huwag kayong pumasok sa mga bahay na hindi ninyo mga bahay hangga't hindi kayo humihingi ng pahintulot at bumabati sa nakatira roon...." (24:27)

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"Hindi kayo makakapasok sa Paraiso hangga't hindi kayo sumasampalataya at hindi kayo sumasampalataya hangga't hindi kayo**

nagmamahalan. Hindi ba't nais ninyong gabayan ko kayo sa isang bagay na kapag ginawa ninyo iyon ay magmamahalan kayo? Ipalaganap ninyo ang pagbati [ng assalāmu 'alaykum] sa gitna ninyo."

Ayon sa sinabi ni 'Abdullāh ibnu Salām (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: **'O mga tao, ipalaganap ninyo ang pagbati [ng assalāmu 'alaykum], magbigay kayo ng pagkain, panatilihin ninyo ang ugnayang pagkakamag-anak, at magdasal kayo sa gabi habang ang mga tao ay natutulog at papasok kayo sa paraiso nang may kapayapaan."**

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: **"Kapag dumating ang sinuman sa inyo sa isang pagtitipon ay bumati siya [ng assalāmu 'alaykum]. At kapag ninais niyang umupo ay umupo siya at pagkatapos kung ninais niyang tumayo [upang lumisan] ay bumati uli siya, sapagkat ang unang pagbati ay hindi naman higit na mainam kaysa sa huling pagbati."**

Ang mga Aral

a. Ang kabutihan ng Pagbati, na ito ay isang dahilan ng pagmamahalan, na siya namang dahilan ng pagpasok sa Paraiso.

b. Ang mainam na pagbati ay sa pamamagitan ng **assālamu 'alaykum** sa kapwa mga Muslim na nakikilala at hindi nakikilala, at ang pagbati ay hindi lamang para sa kakilala.

k. Ang paraan ng pagbati ayon sa Propeta (SAS) ay ang pagsabi ng: **assalāmu 'alaykum** (ang kapayapaan ay sumainyo). Kung dadagdagan ito ng: **wa rahmatullāh** (at ang awa ni Allah), iyon ay lalong mainam. Kung dadagdagan naman ng: **wa rahmatullāhi wa barakātuh** (at ang awa ni Allah at ang Kanyang mga biyaya), iyon ay ang pinakamainam. Tungkuling tugunin ang pagbati ng katulad ng ibinati ngunit mainam kung dadagdagan pa ang pagbati.

d. Kapag sa isang pagtitipon ay magkahalo ang mga Muslim at di-Muslim, maaari rin silang batiin.

e. Ang pagbabawal na maunang bumati ng **assalāmu 'alaykum** sa mga Kāfir; ngunit kapag bumati sila sa atin, ang ating sasabihin ay **wa 'alaykum.**

g. Ang pagiging kananais-nais na magbatian kapag nagkahiwalay ang mga Muslim at pagkatapos ay muling nagkita, kahit pa man nagkahiwalay lamang sa loob ng maikling sandali.

h. Ang pagbabawal na pumasok sa mga bahay ng iba nang walang paalam sa mga nakatira rito.

21. Ang Kagandahang Asal sa Harap ng Pagkain

Ayon sa sinabi ni 'Ā'ishah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"Kapag kakain ang sinuman sa inyo ng pagkain ay magsabi siya ng bismillāh (Sa ngalan ni Allah). Subalit kung nakalimutan niya sa simula ay magsabi siya, [kapag naalaala] sa bandang huli, ng bismillāhi fī awwalihi wa ākhirih (Sa ngalan ni Allah, sa simula at sa wakas)."**

Ayon sa sinabi ni 'Umar ibnu Abī Salamah (RA): "Nagsabi sa akin ang Sugo ni Allah (SAS): **'Sabihin mo ang bismillah [bago kumain], kumain ka sa pamamagitan ng iyong kanang kamay, at kainin mo ang [pagkaing] malapit sa iyo."**

Ayon kay 'Abdullāh ibnu 'Umar (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: **"Huwag ngang kumain ang isa man sa inyo sa pamamagitan ng kaliwang kamay at huwag ring uminom sa pamamagitan nito sapagkat tunay na ang Demonyo ay kumakain sa pamamagitan ng kaliwang kamay niya at umiinom sa pamamagitan nito."**

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA): "Walang pinintasang pagkain ang Sugo ni Allah (SAS). Kung naiibigan niya ito, kakainin niya ito; at kung inaayawan niya ito, iiwan niya."

Ang mga Aral

b. Ang pagiging kanais-nais ng pagsabi ng **bismillāh** kapag kakain, at ang sinumang makalimot ay magsasabi ng **bismillāh** kapag

naalaala ito habang kumakain na. Pagkatapos kumain ay kanais-nais na magsabi ng: **"Alhamdu lillāhil ladhī at'amanī hādhā wa razaqanī min ghayri hawlim minnī wa lā qūwah" (Ang papuri ay ukol kay Allah na nagpakain sa akin nito at nagtustos sa akin nang wala akong ginamit na lakas ni kapangyarihan).**

c. Ang pagbabawal na kumain sa pamamagitan ng kaliwang kamay sapagkat ang ganito ay paggawa sa Demonyo, maliban na lamang kung may makatuwirang dahilan.

k. Sunnah na hindi pintasan ang pagkain, sa halip, kung maibigan ay kainin at kung hindi naman ay huwag kainin. Gayon pa man, ipinahihintulot ang pagbanggit ng kapintasan ng pagkain kapag ang layunin ay ang pagbibigay-alam.

22. Ang Paggamit ng Palikuran

Ayon sa sinabi ni Anas (RA): **"Ang Propeta (SAS), kapag [nagnais na] pumasok sa palikuran ay nagsasabi muna siya ng**

allāhumma innī a'ūdhu bika minal khubthi wal khabā'ith (O Allah, tunay na ako po ay nagpapakupkop sa Iyo laban sa mga masama at mga demonyo)."

Ayon kay 'Ā'ishah (RA): "Ang Sugo ni Allah (SAS), kapag nakalabas na siya sa palikuran ay nagsasabi ng **ghufrānak** (Hinihingi ko po ang Iyong kapatawaran)."

Ayon kay Jābir ibnu 'Abdullāh (RA): "Ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagbawal sa pag-ihi sa tubig na hindi umaagos."

Ang mga Aral

a. Kanais-nais para sa isang Muslim na nagnanais na pumasok sa palikuran na magsabi ng **allāhumma innī a'ūdhu bika minal khubthi wal khabā'ith.** At kanais-nais naman na magsabi ng **ghufrānak** kapag nakalabas na.

b. Ang tungkuling takpan ang 'awrah[1] sa harap ng mga tao. Ang pagiging kanais-nais na lumayo at magtago sa mga tao kapag iihi o dudumi. Kailangan ding maging maingat upang hindi humarap o tumalikod sa Qiblah kapag iihi o dudumi sa labas ng palikuran.

k. Kailangan ding maging maingat na hindi mabahiran ng ihi o dumi ang kasuutan, at maglinis nang maigi pagkatapos umihi o dumumi, sa pamamagitan ng tubig hanggang maaari.

23. Ang Pagbahin at ang Paghikab

Ayon kay Abu Hurayrah (RA), ayon sa sinabi ng Propeta (SAS): **"Naiibigan ni Allah ang pagbahin at kinasusuklaman Niya ang paghikab. Kaya kapag bumahin ang sinuman sa inyo at nagsabi ng al<u>h</u>amdulillāh (ang papuri ay ukol kay Allah), tungkulin ng**

[1] Ang 'awrah ng lalaking nasa wastong gulang ay ang bahagi ng katawan sa pagitan ng pusod at tuhod. Ang 'awrah naman ng babaing nasa wastong gulang ay ang buong katawan. May mga iskolar ng Islam na nagsasabing kasama sa 'awrah ng babae ang mukha at kamay kaya dapat ding takpan at mayroon namang nagsasabing hindi kasama ang mukha at kamay kaya hindi kailangang takpan.

bawat Muslim na nakarinig sa kanya na magsabi sa kanya ng yarhamukallāh (Kaawaan ka ni Allah). At tungkol naman sa paghihikab, ito ay galing lamang sa Demonyo. Kaya kapag naghikab ang sinuman sa inyo ay pigilin niya iyon sa abot ng kayang makakaya, sapagkat kung ang sinuman sa inyo ay naghikab, pinagtatawanan siya ng Demonyo."

Ayon pa rin kay Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **Kapag bumahin ang isa sa inyo ay magsabi siya ng alhamdulillāh at ang kapatid naman niya o ang kasama niya (na nakarinig) ay magsasabi ng yarhamukallāh. Kapag nagsabi ito sa kanya ng yarhamukallāh ay magsabi naman siya (ang bumahin) ng yahdīkumullāhu wa yuslihu bālakum (Patnubayan kayo ni Allah at pabutihin Niya ang inyong kalagayan)."**

Ayon sa sinabi ni Abū Mūsā (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: **'Kapag bumahin ang sinuman sa inyo at nagsabi siya ng alhamdulillah ay magsabi kayo ng yarhamukAllāh sa kanya. At kung hindi siya**

nagsabi ng alhamdulillah [pagkatapos bumahin] ay huwag din kayong magsabi ng yarhamukAllāh."

Ayon kay Abu Hurayrah (RA): "Ang Propeta, (SAS) kapag bumahin, ay tinatakpan niya ang kanyang mukha ng kanyang kamay o ng kanyang damit at pinahihina niya sa pamamagitan nito ang tunog niyon."

Ang mga Aral

a. Ang pagiging kanais-nais ng pagsabi ng **yarhamukallāh** sa isang bumahin kapag nagsabi ito ng **alhamdulillāh** matapos bumahin, kapag narinig ninuman.

Ang mga Aral

a. Ang pagiging kanais-nais ng pagsabi ng **yarhamukallāh** sa isang bumahin kapag nagsabi ito ng **alhamdulillāh** matapos bumahin, kapag narinig ninuman.

b. Kapag hindi siya nagsabi ng **alhamdulillāh** ay huwag din siyang sabihan ng **yarhamukallāh.**

k. Ang pagiging kanais-nais na pigilan o itago ang paghihikab.

d. Ang pagiging kanais-nais na takpan ng kamay ang bibig kapag naghihikab.

e. Ang pagiging kanais-nais na takpan ang mukha ng damit o panyo o kamay kapag bumabahin.

g. At hindi mainam na palakasin ang tunog ng pagbahin o paghikab.

24. Ang Pag-aalaga ng Aso

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): "**Ang sinumang mag-alaga ng aso, maliban pa sa aso na [ipinambabantay] sa alagang hayop o ipinangangaso o [ipinambabantay] sa pataniman, ay may nababawas mula sa kanyang gantimpala na isang qīrāt** [1] **[na gantimpala].**"

[1] Ang qīrāt ay singlaki ng bundok. Kaya ang may alagang aso ay nawawalan ng gabundok na gantimpala araw-araw.

Ayon muli kay Abu Hurayrah (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: **"Kapag dumila ang aso sa lalagyan[1] ng sinuman sa inyo ay hugasan ninyo ito nang makapitong ulit na ang una dito ay kuskusin[2] ng lupa."**

Ang mga Aral

a. Ang pagbabawal sa pag-aalaga ng aso maliban na lamang kung ginagamit sa pangangaso o pagbabantay ng mga alagang hayop o ng pataniman.

b. Ang pagtataboy sa mga aso at ang utos na huwag na tangkalikin ang mga ito.

k. Ang babala laban sa karumihan ng dinilaan ng aso: huhugasan ito nang makapitong ulit pagkatapos na kuskusin ng lupa.

25. Ang Pag-aalaala[3] kay Allah

---

[1] Plato o kaldero o baso o anumang katulad nito.

[2] Maaaring gumamit ng sabon sa paghuhugas ng nadilaan ng aso ngunit ang pinakamainam ay kuskusin ng lupa dahil natuklasang may mikrobyong galing sa aso na hindi napapatay ng sabon ngunit napapatay ng lupa.

[3] O dhikr sa wikang Arabe. Ito ay maikling pananalita sa wikang Arabe, na itinuro ni Propeta Muhammad (SAS), na binabanggit bilang panalangin o pag-aalaala o pagluluwalhati kay Allah.

Sinabi ni Allah:

وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

"...At alalahanin ninyo si Allah nang madalas nang harinawa kayo ay magtagumpay." (62:10)

Sinabi pa Niya:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا – وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا

"O mga sumampalataya, alalahanin ninyo si Allah nang madalas na pag-aalaala, at luwalhatiin ninyo Siya sa umaga at gabi." (33:41-42)

Ayon kay Abu Mūsā al-Ash'arī (RA), ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"Ang kahalintulad ng umaalaala kay Allah at ng hindi umaalaala sa Kanya ay katulad ng buhay at patay."**

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"May dalawang salitang magaan sa dila, mabigat sa timbangan [ng mga gawa], kaibig-ibig sa**

Pinakamaawain (Allah): subhanallāhi wa bihamdih, subhanallāhil adhīm.[1]"

Ayon muli sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"Ang magsabi ako ng subhanāllahi wal hamdu lillāh[2] at lā ilāha illallāhu wallāhu akbar[3] ay higit na mainam pa kaysa sa lahat ng bagay na sinisikatan ng araw."**

Ayon sa sinabi ni Jābir (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: **'Ang pinakamainam na [kataga sa] pag-alaala [kay Allah] ay: lā ilāha illallāh.'[4]"**

26. Ang Kaibigan

Sinabi ni Allah:

الْأَخِلَّاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ

"Ang mga magkakaibigan sa araw na iyon, ay magiging kaaway ng isa't isa sa kanila,

---

[1] Kaluwalhatian kay Allah at papuri sa Kanya; kaluwalhatian kay Allah, ang Dakila.

[2] Kaluwalhatian kay Allah at at ang papuri ay ukol kay Allah.

[3] Walang tunay na Diyos kundi si Allah, at si Allah ay pinakadakila.

[4] Walang tunay na Diyos kundi si Allah.

maliban sa mga Nangingilag magkasala.” (43:67)

Sinabi pa Niya:

وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَا لَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ
سَبِيلًا يَا وَيْلَتَى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ
الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي

“At sa araw na kakagatin ng lumabag sa katarungan ang kanyang mga kamay ay magsasabi siya: “Kung sana’y tumahak akong kasama ng Sugo sa tamang landas. Ah, kapighatian sa akin! Sana ako ay hindi nagturing kay Polano bilang isang kaibigan. Talagang iniligaw nga niya ako palayo sa Paalaala matapos na dumating ito sa akin. ...” (25:27-29)

Sinabi pa Niya:

قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ -يَقُولُ أَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ
أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَئِنَّا لَمَدِينُونَ قَالَ هَلْ أَنْتُمْ

مُطَّلِعُونَ فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدْتَ
لَتُرْدِينِ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ

"At haharap ang iba sa kanila sa iba pa upang magtanungan. Sasabihin ng isa sa kanila: "Ako ay may kasamahan noon, na nagsasabi, Ikaw ba ay talagang kabilang sa mga naniniwala na kapag namatay ba tayo at tayo ay naging alabok at mga buto na, tunay na tayo ba ay bubuhaying muli at talagang mga gagantihan?" Magsasabi siya: "Kayo ba ay magsisitingin?" At titingin siya kaya makikita niya iyon na nasa gitna ng Apoy. Magsasabi siya: "Sumpa man kay Allah, kamuntik mo na talagang maipahamak ako; At kung hindi dahil sa pagpapala ng aking Panginoon, talagang ako ay kabilang na sana sa mga dinala sa Impiyerno." (37:50-57)

Nagsabi ang Sugo (SAS): **"Ang isang tao ay nadadala ng paniniwala ng kanyang kaibigan; kaya tingnan ng sinuman sa inyo ang kanyang kinakaibigan."**

Ayon kay Abū Hurayrah (RA) ang Propeta (SAS) ay nagsabi: **"May pitong [uri ng tao na]**

pasisilungin sila ni Allah sa Kanyang lilim sa araw na walang lilim kundi ang Kanyang lilim: ... dalawang taong nagmamahalan alang-alang kay Allah: nagkikita alang-alang sa Kanya at naghihiwalay alang-alang sa Kanya..."

Ang mga Aral

a. Hindi maiiwasang magkaroon ang bawat isa ng kaibigan kaya dapat na maging masigasig na magkaroon ng matuwid na kaibigan na papatnubay at tutulong sa kabutihan. b. Ang kaibigan ay maaaring maging pinakamatindi sa mga kaaway kong siya ang nagtutulak sa mga pagsuway at pagtangging sumampalataya kay Allah.

k. Ang pag-iingat na makipagkaibigan sa mga Kāfir sapagkat sila ay maaaring humadlang sa isang Muslim sa paggawa ng mabuti at pagtalima kay Allah.

27. Ang Pagtitiis

Sinabi ni Allah:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

"O mga sumampalataya, magtiis kayo, magpakahigit kayo sa pagtitiis, at manatili, mangilag magkasala kay Allah nang harinawa kayo ay magtagumpay." (3:200)

Sinabi pa Niya:

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ

"At talagang susubukin Namin kayo sa pamamagitan ng pangyayaring tulad ng pangamba, gutom, at kabawasan mula sa mga pag-aari, sa mga buhay, at sa mga bunga. At iparating mo ang nakalulugod na balita sa mga Matiisin," (2:155)

Ayon sa sinabi ni Suhayb (RA): "Nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **'Kataka-taka ang kalagayan ng mananampalataya. Tunay na ang kalagayan niya ay pawang mabuti. Walang mayroon niyon kundi ang mga**

mananampalataya. Kapag dinapuan siya ng nakalulugod, nagpapasalamat siya. At iyon ay mabuti para sa kanya. Kapag naman dinapuan siya ng nakalulumbay, nagtitiis siya. At iyan ay mabuti rin para sa kanya."

Ayon sa sinabi ni Anas (RA): "Narinig ko ang Sugo ni Allah (SAS) na nagsasabi: **"Si Allah na Makapangyarihan at Maluwalhati ay nagsasabi: 'Kapag sinubok Ko ang Aking lingkod sa pamamagitan ng [pagbulag sa] kanyang dalawang pinakamamahal [na mata] at siya naman ay nagtiis, tutumbasan Ko siya, kapalit ng dalawang iyon, ng Paraiso."**

Ayon sa sinabi ni Abu Hurayrah (RA), nagsabi ang Sugo ni Allah (SAS): **"Walang dumarating sa isang Muslim na pagod, ni karamdaman, ni pagkabagabag, ni kalungkutan, ni kapinsalaan, ni lumbay, pati na ang tinik na ikinatitinik niya, kung hindi pinapawi ni Allah sa pamamagitan niyon ang ilan sa kanyang mga pagkakamali."**

Ayon pa rin kay Abu Hurayrah (RA), ang Sugo ni Allah (SAS) ay nagsabi: **"Hindi titigil ang pagsubok sa lalaking mananampalataya, o babaeng mananampalataya, sa kanyang sarili, sa kanyang anak, at sa kanyang pag-aari hanggang sa makatagpo niya si Allah nang wala na siyang kasalanan."**

Ang mga Aral

a. Ang paghihimok na maging matiisin sa lahat ng mga nangyayari at mag-ingat na huwag maghinanakit sapagkat ito ang dahilan ng pagkawala ng gantimpala bunga ng pagsubok.

b. Ang isang Muslim ay inaalisan ng mga pagkakasala sa pamamagitan ng mga pagsubok na dumarating sa kanya.

k. Ang pagtitiis sa paggawa ng mga pagtalima kay Allah at ang pagtitiis sa pag-iwas sa mga pagsuway sa Kanya ay kabilang sa mga pinakamainam na uri ng pagtitiis.

d. Kailangang malugod ang isang Muslim sa kapalarang ibinahagi sa kanya ni Allah

yayamang si Allah ay Maalam at Marunong at Siya ang lalong nakababatid sa ikabubuti ng Kanyang lingkod.

* * * *

Mga Daglat

(SAS): Sallallāhu ‘Alayhi wa Sallam: Basbasan at batiin siya ni Allah. Sinasabi ito kapag ang pangalan o ang taguri ni Propeta Muhammad (SAS) ay binanggit o kapag siya ay tinutukoy.

(RA): Ra<u>d</u>iyallāhu ‘Anhu para sa lalaki at Ra<u>d</u>iyallāhu ‘Anhā para sa babae: Kalugdan siya ni Allah. Sinasabi ito kapag ang pangalan o ang taguri ng Kasama o asawa ni Propeta Muhammad (SAS) ay binanggit.

للطباعة التجارية العبيكان
Obeikan
Commercial Printing

أحكام وآداب إسلامية

بللغة الفلبينية(تاغالوغ)

إعداد

شعبة الجاليات في الزلفي

وكالة المطبوعات والبحث العلمي
وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
المملكة العربية السعودية
١٤٣٤ هـ